

Azərbaycan "yaşıl enerji" sahəsində beynəlxalq əlaqələri genişləndirir

Tanınmış şirkətlər bu sahədə ölkəmizlə əməkdaşlığa maraq göstərirlər

Noyabrın 11-də Bakıda dünyanın ən mötəbər tədbiri - COP29 öz işinə başlayacaq. BMT-nin himayəsi altında baş tutan bu sessiyanın ölkəmizdə keçirilməsi Azərbaycana olan etimadın göstəricisidir. Həmin etimadsa boş yerdən yaranmayıb. Azərbaycan neft və qazla zəngin olsa da, dünyada "yaşıl enerji"yə ilk keçid edən ölkələr sırasında yer alır.

44 günlük Vətən müharibəsində qazılan tarixi zəfərdən sonra işğaldan azad edilən ərazilərdə "yaşıl enerji" mənbələrinin yaradılacağını bəyan etməyimiz və artıq Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə alternativ enerji stansiyalarının inşa edilməsi bu keçidin təsdiqidir. Ümumi gücü 270 meqavat təşkil edəcək həmin stansiyalar Qarabağ və Şərqi Zəngəzuru elektrik enerjisi ilə tam təmin etməklə yanaşı, "yaşıl enerji" ixrac etməyimizə də imkan verəcək.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bölgəsində "yaşıl enerji"dən daha yaxşı istifadə edilməsi üçün bir sıra əlavə tədbirlər də görülür. Məsələn, "yaşıl enerji" zonasının yaradılması çərçivəsində işğaldan azad edilmiş ərazilərdə bərpaolunan enerji istehsalı ilə yanaşı, enerji səmərəliliyi tədbirləri, elektrik nəqliyyat vasitələrinə üstünlük verilməsi, tikililərin damlarında bərpaolunan enerji qurğularının (xüsusən günəş panellərinin) qurulması, həmçinin küçələrin və yolların işıqlandırılmasında LED ləmpələrdən və "ağıllı" enerji idarəetmə texnologiyaları vasitələrindən istifadə nəzərdə tutulur.

Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, indi dünyada elektrik avtomobillərindən geniş istifadə olunur. Təkcə Çin ildə milyonlarla belə avtomobil istehsal edir. Artıq Azər-

baycanda da həmin avtomobillərin sayı sürətlə artır. Dövlət belə avtomobillərin istifadəsini təşviq etmək üçün bir çox güzəştlər edir, o cümlədən idxal gömrük rüsumları azaldılır ki, bu da birbaşa elektromobillərin satış qiymətinə təsir edir.

Məlumdur ki, hər bir sektorun inkişafı ona yatırılan sərmayə ilə bağlıdır. Hazırda Azərbaycanın neft-qaz sektorunda dünyanın ən qabaqcıl texnika və texnologiyalarından istifadə edilir. İndi isə ölkəmiz qarşısına "yaşıl enerji"yə keçməyi hədəf qoyub. Sözsüz ki, bunun üçün yeni yaranan sektora çoxlu sərmayə yatırılması tələb olunur. Energetika nazirinin müavini Elnur Sultanov deyir ki, ölkəmizin 2050-ci ilə qədər sıfır xalis emissiyaya nail olması üçün 200 milyard dollar sərmayəyə ehtiyacımız var. Nazir müavini bununla bağlı bildirir ki, daha qətiyyətli olmaqla böyük həcmdə investisiyaların cəlb edilməsini təmin etməliyik: "Xalis sıfır yanaşması zamanın tələbidir, əks halda dünyanı məhv etmiş olarıq. 2050-ci ilə qədər xalis sıfıra çatmaq üçün 40 gigovatt/saatdan çox günəş və külək enerjisi lazımdır. Bu isə Azərbaycanda qurulmuş bütün potensialın 5 qatıdır. 2050-ci ildə ölkənin elektrik enerjisi istehlakının 89 teravat-saata çatması gözlənilir. Hazırda bu göstərici 33 teravatdır, yəni üç dəfə artacaq".

Məlumdur ki, bizim "yaşıl enerji" sektorunun inkişafına bu qədər sərmayə qoymaq imkanımız yoxdur. Ancaq Azərbaycanın "Əsrin müqaviləsi"ndən sonra bu sahədə zəngin təcrübəsi var və xarici partnyorlarla əməkdaşlıq etməkdə böyük etimad qazanmış ölkəyik. Eyni zamanda Azərbaycandakı mövcud qanunvericilik bazası xarici investidlərə zəmanət verir ki, qoyduqları vəsaitdən nigaran qalma-

sınlar. Bununla yanaşı, bizdə dünyanın ən liberal investisiya mühiti mövcuddur. Elə bütün bunlara görə ki, Azərbaycanın "yaşıl enerji"yə keçmək üçün bir çox ölkələr və nüfuzlu şirkətlərlə əməkdaşlıq etməsində problemi yoxdur. Bunun sayəsində ölkəmizdə nəhəng günəş və külək elektrik stansiyaları tikilib. Əlavə olaraq bu sahədə imkanları genişləndirmək, daha çox sərmayə və texnologiyalar transfer etmək üçün Çin şirkətləri ilə əməkdaşlıq edilir.

Energetika naziri Pərviz Şahbazov "China Energy International Group Co.,Ltd." şirkətinin vitse-prezidenti və "China Energy Overseas Investment Co.,Ltd." şirkətinin sədri Lin Xiadon ilə görüşdə ölkəmizin enerji sisteminə əlavə həcmərdə bərpaolunan enerji güclərinin inteqrasiyası, Xəzər dənizində külək enerjisi layihələrinin həyata keçirilməsində əməkdaşlıq, həmçinin bərpaolunan enerji avadanlıqlarının ölkəmizdə istehsalının təşkili və "yaşıl enerji" dəhlizləri üzrə tərəfdaşlıq məsələləri müzakirə olunub. Görüşdə Füzuli rayonunda 60 MVt-lıq və 100 MVt-lıq günəş-elektrik stansiyalarının tikintisinin icra vəziyyəti və şəbəkəyə qoşulma imkanlarının dəyərləndirilməsi də müzakirə mövzusu olub. Görüş zamanı "China Energy"-nin vitse-prezidenti külək və günəş enerjisi layihələrinə investisiyaların artırılması niyyətində olduqlarını bildirib. Şirkət həmçinin Azərbaycanda külək turbinləri və onların bəzi komponentlərinin ölkəmizdə istehsalına, habelə tədqiqat mərkəzi ilə bağlı əməkdaşlığa hazır olduqlarını söyləyib.

*Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"*